

Палій С.О., студентка БП- 4 кафедри
Школа соціальної роботи, факультету соціальних наук і
соціальних технологій НаУКМА
sofya.paliy@gmail.com
Науковий керівник: **Савчук О.М.**, к.псих.н., доцент
Національний університет “Києво-Могильанська академія”
olena.savchuk@ukma.edu.ua

ПРОБЛЕМИ ДЕМОБІЛІЗОВАНИХ ПІСЛЯ УЧАСТІ У ВІЙСЬКОВИХ ДІЯХ

Участь демобілізованих у військових діях призводить до ряду негативних наслідків, що позначаються на якості життя після повернення додому як самого учасника, так і членів його сім'ї. Такий вплив зумовлює ряд проблемних аспектів на фізичному, соціальному та психологічному рівнях життя демобілізованих, що є спільним для учасників війн в Афганістані, В'єтнамі та АТО в Україні.

Основною спільною проблемою учасників військових дій є поява посттравматичного стресового розладу (ПТСР). ПТСР - це відповідна реакція на надмірні емоційні подразники, на фактичну стресову ситуацію, що відбулася і виходить за межі звичайного досвіду [2]. Результати міжнародних досліджень у країнах, де проходили війни, показують, що поширеність ПТСР серед осіб, які

перебували в зоні бойових дій (як військові, так і мирні жителі), зростає вдвічі і сягає 15-20 % [1]. Загалом, рівень ПТСР в різних країнах, де відбувалися військові дії, варіюється, проте навіть за низького рівня ПТСР відслідковуються відповідні наслідки.

ПТСР виникає як відстрочена або затяжна реакція на кризову подію чи ситуацію загрозового або катастрофічного характеру та може спровокувати виникнення дистресу в будь-якої людини [2]. В свою чергу, специфіка даного психологічного розладу впливає не тільки на людину, а й на сім'ю та міжособистісні стосунки. ПТСР може призвести до труднощів, пов'язаних з реінтеграцією, підтримкою сімейного життя та турботою про власне здоров'я [4].

В свою чергу, психологічний розлад або будь-яка інша травма, отримана під час військових дій, також призводить до такої проблеми, як безробіття, що, водночас, впливає на неможливість утримання сім'ї та задоволення особистих потреб. Якщо демобілізований був фізично поранений, внаслідок чого отримав інвалідність [4], це зменшує можливість отримати роботу, що відображається, як на ньому, так і на близькому оточенні.

Також демобілізовані військовослужбовці зіштовхуються з негативним відношенням з боку суспільства [3]. Це може викликати депресію, погіршити стосунки з сім'єю та вплинути на почуття гідності. Ускладнене суб'єктивне почуття провини, спричинене усіма обставинами, знову й знову переконує учасників військових дій у безглуздість тих подій [3]. Відторгнення суспільством демобілізованого може мати різні наслідки, проте важливим аспектом у їх подоланні є підтримка з боку близького оточення.

Отже, після участі у військових діях у демобілізованих виникають різні проблеми, зокрема: прояв психологічного розладу (ПТСР), безробіття, неприйняття у суспільстві, труднощі в утриманні сім'ї, фізичні травми тощо. Вони позначаються й на членах його родини. Тому для їх вирішення необхідно залучати відповідних спеціалістів за умови їх тісної взаємодії з членами родини.

Список використаних джерел

1. Протокол з діагностики та терапії ПТСР Національного інституту клінічної майстерності Великобританії. // Інститут психічного здоров'я Українського Католицького Університету. – 2015. – с. 4.

2. Психологічна робота з військовослужбовцями - учасниками АТО на етапі відновлення: Методичний посібник / [О. М. Кокун, Н. А. Агаєв, І. О. Пішко та ін.]. // Науково-дослідний центр гуманітарних проблем Збройних сил України. – 2017. – с. 11.

3. Реадаптація демобілізованих військовослужбовців, що перебували в зоні АТО. / Л.І. Березовська. // Пост-травматичний стресовий розлад: дорослі, діти та родина в ситуації війни - Міжнародне науково-практичне видання. / заг. Ред.: І. Маноха, Г. Собчук. – Том. І. – Варшава – Київ: ПАН – Гнозис, 2017. – С. 138-153

4. Tabarovsky I. What Ukraine Can Learn from Other Countries` Experiences with PTSD? / Izabella Tabarovsky. // Kennan Institute. – 2016. – №13. – С. 2–6.

Пузерей А.Ф., студентка БП-4 кафедри
Школа соціальної роботи, факультету соціальних наук та
соціальних технологій НаУКМА
anpzrey14@gmail.com

Науковий керівник: **Іванова О.Л.**, старший викладач,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
olena.l.ivanova@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ ДРУЖНІХ СЕРЕДОВИЩ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ЛІТНЬОГО ВІКУ

У відповідь на старіння населення, послуги для людей похилого віку все більше переорієнтовуються на зміцнення здоров'я, профілактику захворювань та надання догляду у